

Gorzów Wlkp., dnia 4 lutego 2019r.

WOJEWODA LUBUSKI

PS-V.431.12.2018.WSus

Pani
Ewelina Banicka-Buksa
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Krzeszycach

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016r. poz. 195 ze zm., Dz. U. z 2017r. poz. 1851 ze zm., Dz. U. z 2018r. poz. 2134), § 9 ust. 1 i § 33 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego Programu „Dobry start” (Dz. U. poz. 1061) w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015r., poz. 525 ze zm., Dz. U. z 2017r. poz. 2234 ze zm.) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. w dniach 12.12.2018r. i 13.12.2018r. przeprowadził kontrolę problemową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Krzeszycach w zakresie zasadności przyznawania świadczeń wychowawczych dla osób samotnie wychowujących dziecko, terminowości przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych oraz zasadności przyznawania świadczenia Dobry start i prawidłowości sporządzania sprawozdawczości.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu zasadności przyznawania świadczeń wychowawczych za okres od 1 października 2018r. do 11 grudnia 2018r. i świadczeń Dobry start za okres od 1 lipca 2018r. do 11 grudnia 2018r.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- *Wioletta Suska-Antkowiak* – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 303-1/2018 z dnia 10 grudnia 2018r. - przewodnicząca zespołu kontrolnego,
- *Paweł Mazurowski* – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 303-2/2018 z dnia 10 grudnia 2018r. - członek zespołu kontrolnego.

Przed przystąpieniem do kontroli zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną pismem z dnia 5 grudnia 2018r. (znak: PS-V.431.12.2018.WSus).

Jednostka kontrolowana realizowała zadania zlecone dot. przyznawania świadczeń wychowawczych i świadczeń Dobry start na podstawie:

- Uchwały nr XVIII/98/2012 Rady Gminy Krzeszyce z dnia 28 września 2012r. w sprawie nadania Statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Krzeszycach,
- Zarządzenie nr 4/2015 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszycach z dnia 01 grudnia 2015r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszycach,
- Upoważnienia Wójta Gminy Krzeszyce z dnia 22.02.2016r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszycach do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń,
- Zarządzenie Wójta Gminy Krzeszyce z dnia 15 czerwca 2018r. Nr 53a/2018, w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszycach do prowadzenia postępowań w sprawach o świadczenia z programu „Dobry start”, a także do wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć, w tym decyzji oraz przekazywania informacji o przyznaniu świadczenia dobry start,
- Upoważnienie Wójta Gminy Krzeszyce z dnia 15 czerwca 2018r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszycach do prowadzenia postępowań w sprawach o świadczenia z programu „Dobry start”, a także do wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć, w tym decyzji oraz przekazywania informacji o przyznaniu świadczenia dobry start,
- Upoważnienie Wójta Gminy Krzeszyce z dnia 01 lutego 2018r. w sprawie upoważnienia pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszycach do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych, a także do wydawania w tych sprawach zaświadczeń,
- Upoważnienia Wójta Gminy Krzeszyce z dnia 02 lipca 2018r. w sprawie upoważnienia pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszycach do prowadzenia postępowania w sprawie świadczenia z programu „Dobry start” oraz przekazywania informacji o przyznaniu świadczenia dobry start.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

Zasadność przyznawania świadczeń wychowawczych dla osób samotnie wychowujących dziecko, terminowość przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych oraz zasadność przyznawania świadczenia Dobry start i prawidłowość sporządzania sprawozdawczości - *oceniono pozytywnie.*

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana zgodnie z obowiązującymi przepisami przyznawała świadczenia wychowawcze osobom samotnie wychowującym dzieci oraz czy terminowo przyznawała i wypłacała świadczenia wychowawcze. Ponadto ustalano czy jednostka kontrolowana zgodnie z obowiązującymi przepisami przyznawała świadczenie Dobry start oraz czy prawidłowo sporządzała w tym zakresie sprawozdawczość. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Badając dokumentację źródłową rodzin, dla których w okresie objętym kontrolą zostało przyznane świadczenie wychowawcze i świadczenie Dobry start próbowano ustalić:

1. Czy osoba realizująca kontrolowane zadanie posiada stosowne upoważnienie?

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Czy osoba prowadząca postępowania w sprawie świadczeń wychowawczych oraz świadczeń Dobry start posiada stosowne upoważnienie?*

Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego prowadzi organ właściwy, który może, w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego prowadzi organ właściwy, który może, w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

W sprawozdaniu rzeczowo – finansowym z wykonywania zadań z zakresu świadczeń wychowawczych za listopad 2018r. wykazane zostały 4 osoby realizujące ww. ustawę. Z wyjaśnień wniesionych przez kierownika GOPS w Krzeszycach wynika, iż w dziale świadczeń rodzinnych pracują dwie osoby, w tym jedna do obsługi Programu Rodzina 500+, posiadająca stosowne upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych, z wyłączeniem wydawania decyzji w tych sprawach. Pozostałe 2 osoby to księgowy i informatyk.

Zgodnie z § 8 ust. 1 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” – postępowanie prowadzi organ właściwy – wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Może on w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, kierownika lub inną osobę z jednostki organizacyjnej gminy, do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ust. 1 rozporządzenia, a także do wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć oraz decyzji.

Z przedłożonych kontrolującym upoważnień wynika, że w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Krzeszycach postępowania w sprawie świadczenia Dobry start prowadzi 1 osoba posiadająca upoważnienie do prowadzenia postępowań w zakresie realizacji rządowego programu „Dobry start” oraz przekazywania informacji o przyznaniu świadczeń. Jedna osoba – kierownik GOPS w Krzeszycach posiada upoważnienie do wydawania decyzji.

2. Zasadność przyznawania świadczeń wychowawczych dla osób samotnie wychowujących dziecko.

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Czy jednostka kontrolowana przyznawała świadczenia wychowawcze osobom samotnie wychowującym dziecko zgodnie z obowiązującymi przepisami?*

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka. Świadczenie wychowawcze w kwocie 500 zł na dziecko przysługuje na dzieci, które nie ukończyły 18. roku życia. W myśl art. 5 ust. 2, 3 - 4 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w przypadku urodzenia dziecka albo ukończenia przez dziecko 18. roku życia kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które to świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00 zł. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 200,00 zł.

W przypadku ustalania prawa do świadczenia wychowawczego na okres od 1 października 2018r. do 30 września 2019r., rokiem kalendarzowym, z którego dochody stanowią podstawę ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, jest rok 2017. Prawo do świadczenia ustala się z uwzględnieniem określonych ustawą przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu.

Zgodnie z art. 2 pkt 13 ww. ustawy osobą samotnie *wychowującą dziecko* jest panna, kawaler, wdowa, wdowiec, osoba pozostająca w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osoba rozwiedziona, chyba że *wychowuje* wspólnie co najmniej jedno *dziecko* z jego rodzicem.

Art. 8 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, iż świadczenie wychowawcze na dane dziecko nie przysługuje, jeżeli osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone, na rzecz tego dziecka od jego rodzica, świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba że:

- 1) drugie z rodziców dziecka nie żyje;
- 2) ojciec dziecka jest nieznany;
- 3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone;
- 4) sąd zobowiązał jedno z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka;
- 5) dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach.

Zgodnie z art. 19 ww. ustawy w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenie do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

W przypadku gdy przyczyną niedostarczenia wymaganego dokumentu przez osobę składającą wniosek jest brak wydania dokumentu przez właściwą instytucję w ustawowo określonym w odrębnych przepisach terminie, świadczenie wychowawcze przysługuje, począwszy od miesiąca, w którym wniosek został złożony.

W przypadku, gdy osoba samotnie wychowująca dziecko, której prawo do świadczenia wychowawczego w stosunku do danego dziecka uzależnione jest od ustalenia na rzecz tego dziecka od jego rodzica świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, złoży wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego i nie dołączy do wniosku tego tytułu wykonawczego, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze przyjmuje wniosek i, w zakresie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego w stosunku do tego dziecka, wyznacza termin 3 miesiące na dostarczenie tytułu wykonawczego. W przypadku dostarczenia tytułu wykonawczego lub innych dokumentów poświadczających okoliczności, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1-5, w wyznaczonym terminie, świadczenie wychowawcze przysługuje od miesiąca złożenia wniosku, jeżeli spełnione są pozostałe warunki uprawniające

do świadczenia. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

W przypadku gdy osoba samotnie wychowująca dziecko nie dostarczy, w terminie, o którym mowa w ust. 4, tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, potwierdzającego ustalenie na rzecz dziecka od jego rodzica świadczenia alimentacyjnego, ponieważ sąd wydał postanowienie w przedmiocie odmowy udzielenia zabezpieczenia w sprawie o alimenty, bieg terminu, o którym mowa w ust. 4, ulega zawieszeniu do dnia dostarczenia tytułu wykonawczego lub innych dokumentów poświadczających okoliczności, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1-5.

W przypadku, o którym mowa powyżej, świadczenie wychowawcze przysługuje:

- 1) od miesiąca złożenia wniosku, nie wcześniej niż od miesiąca, od którego rodzic został zobowiązany do zapłaty alimentów, jeżeli spełnione są pozostałe warunki uprawniające do świadczenia - w przypadku dostarczenia tytułu wykonawczego,
- 2) od miesiąca złożenia wniosku, jeżeli spełnione są pozostałe warunki uprawniające do świadczenia - w przypadku dostarczenia dokumentów poświadczających okoliczności, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1-5.

Z danych przekazanych w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym z zakresu świadczenia wychowawczego za miesiąc listopad 2018r. wynika, że w jednostce kontrolowanej w listopadzie 2018 r. 289 rodzin pobrało świadczenie wychowawcze, w tym 50 rodzin niepełnych. Najwięcej świadczeń wychowawczych wypłacono dla rodzin na jedno dziecko – 169 (58% ogólnej liczby rodzin pobierających świadczenie), na dwoje dzieci – 83 (29% rodzin), na troje – 30, na czworo - 4, na pięcioro – 2 i na sześcioro i więcej – 1. Rodziny wielodzietne pobierające świadczenie wychowawcze na troje i więcej dzieci stanowią 12,8% ogólnej liczby rodzin objętych Programem Rodzina 500+. Ogółem w listopadzie 2018 r. w gminie wypłacono 483 świadczenia wychowawcze w formie pieniężnej – na kwotę 241.383 zł. W gminie Krzeszyce nie wypłacono w listopadzie 2018 r. świadczeń wychowawczych w formie rzeczowej lub w formie opłacenia usług. Stan należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych na ostatni dzień miesiąca listopada wyniósł 0 zł.

Liczba rodzin samotnie wychowujących dzieci w jednostce kontrolowanej na koniec listopada 2018 r. stanowiła 17,3% ogółu rodzin pobierających świadczenie wychowawcze. W trakcie kontroli poddano analizie losowo wybraną dokumentację 18 postępowań dotyczących świadczeniobiorców, którym w listopadzie 2018r. wypłacono świadczenia wychowawcze (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2018r). Łącznie osoby te pobierały świadczenia na 26 dzieci. Stwierdzono, iż zgodnie z art. 17 ust. 1 ww. ustawy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszycach samodzielnie uzyskiwał i weryfikował od organów podatkowych, ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz rejestrów publicznych, dane lub informacje niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego. Ponadto we wszystkich skontrolowanych tezkach znajdowały się dokumenty:

- potwierdzające zasądzone alimenty, tj. wyroki sądowe (w przypadku 22 dzieci), ugoda sądowa (w 3 przypadkach);
- potwierdzające, że ojciec dziecka jest nieznan (w 1 przypadku).

W toku kontroli ustalono, iż w 14 z ww. postępowań przyznano świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko. Decyzje przyznające świadczenie na pierwsze dziecko wydane były dla rodzin, które nie przekroczyły kryterium dochodowego. W jednym przypadku wydana była decyzja odmawiająca przyznania świadczenia wychowawczego, ponieważ zostało przekroczone kryterium dochodowe 800 zł. Poza tym w 2 przypadkach dochód rodziny nie przekroczył 200 zł, w 5 rodzinach dochód nie przekroczył 400 zł, w 6 rodzinach dochód nie przekroczył 700 zł i w 1 rodzinie nie przekroczył 800 zł. Spośród tych

rodzin w 2 przypadkach członkiem rodziny było dziecko niepełnosprawne. Decyzje wydano w oparciu o kompletne wnioski. Wnioski zawierały wszystkie wymagane załączniki, niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

Zatem, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszycach, we wszystkich skontrolowanych przypadkach przyznał świadczenia wychowawcze osobom samotnie wychowującym dziecko zgodnie z obowiązującymi przepisami.

3. Terminowość przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych.

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Liczba terminowo wydanych decyzji w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.*

Miernik 2: *Liczba terminowo wypłaconych świadczeń wychowawczych w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.*

Prawo do świadczenia wychowawczego ustalane jest na okres od dnia 1 października do dnia 30 września roku następnego. Prawo to ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu, o którym mowa w ust. 1, nie wcześniej niż od dnia odpowiednio urodzenia się dziecka, objęcia dziecka opieką lub przysposobienia dziecka.

Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się, począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

W przypadku gdy prawo do świadczenia wychowawczego uzależnione jest od niepełnosprawności dziecka, prawo do świadczenia wychowawczego ustala się na okres, o którym mowa w ust. 1, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W tym przypadku prawo do świadczenia wychowawczego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia, nie dłużej jednak niż do końca okresu, o którym mowa w ust. 1.

W razie utraty dochodu prawo do świadczenia wychowawczego ustala się od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła utrata dochodu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku.

W przypadku przyznania świadczenia wychowawczego po uwzględnieniu utraty dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej, po upływie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, ustalone prawo do świadczenia wychowawczego weryfikuje się z uwzględnieniem art. 7 ust. 3a. Przepisy art. 20 ust. 1 stosuje się.

W przypadku gdy uzyskanie dochodu powoduje utratę prawa do świadczenia wychowawczego, świadczenie nie przysługuje od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.

Ponadto zgodnie z art. 19 ust. 1-3 ww. ustawy w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenie do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. W przypadku gdy przyczyną niedostarczenia wymaganego

dokumentu przez osobę składającą wniosek jest brak wydania dokumentu przez właściwą instytucję w ustawowo określonym w odrębnych przepisach terminie, świadczenie wychowawcze przysługuje, począwszy od miesiąca, w którym wniosek został złożony.

W trakcie kontroli poddano analizie losowo wybraną dokumentację 27 postępowań dotyczących świadczeniobiorców, którym w listopadzie 2018r. wypłacono świadczenia wychowawcze (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2018r). We wszystkich przypadkach decyzje były wydane w terminie, a świadczenia zostały wypłacone zgodnie z terminami wskazanymi ww. ustawie.

4. Zasadność i terminowość przyznawania świadczenia „Dobry start”

Świadczenie dobry start w kwocie 300 zł przysługuje rodzicom, opiekunom faktycznym, opiekunom prawnym oraz osobom uczącym się – raz w roku. Świadczenie dobry start przysługuje na dziecko do ukończenia:

- 1) 18. roku życia w roku, w którym kończy się dany rok szkolny;
- 2) 24. roku życia w roku, w którym kończy się dany rok szkolny – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

W przypadku, gdy dziecko w wieku od ukończenia 19. roku życia w roku, w którym kończy się dany rok szkolny nie legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, świadczenie dobry start przysługuje również na to dziecko do ukończenia przez nie 20. roku życia w roku, w którym kończy się dany rok szkolny, jeżeli rozpoczęło naukę w danej szkole przed ukończeniem 18. roku życia.

W przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, kwotę świadczenia dobry start ustala się każdemu z rodziców w wysokości połowy kwoty przysługującego świadczenia dobry start.

Świadczenie dobry start przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia: przez dziecko lub osobę uczącą się do 20. roku życia; przez dziecko lub osobę uczącą się w roku, w którym kończy się dany rok szkolny; 24. roku życia w roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Zgodnie z § 6 ww. rozporządzenia świadczenie dobry start nie przysługuje:

- 1) jeżeli dziecko lub osoba ucząca się zostały umieszczone w domu pomocy społecznej, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym, zakładzie karnym, szkole wojskowej lub innej szkole, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatne pełne utrzymanie;
- 2) na dziecko z tytułu rozpoczęcia rocznego przygotowania przedszkolnego.

Ustalenie prawa do świadczenia dobry start oraz jego wypłata następują odpowiednio na wniosek matki, ojca, opiekuna faktycznego, opiekuna prawnego, albo osoby uczącej się. Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie dobry start.

Przyznanie świadczenia dobry start nie wymaga wydania decyzji. Odmowa przyznania świadczenia dobry start oraz rozstrzygnięcie w sprawie nienależnie pobranego świadczenia dobry start wymagają wydania decyzji.

Zgodnie z § 26 ww. rozporządzenia w przypadku nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenie dobry start wzywa wnioskodawcę do poprawienia lub uzupełnienia w wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. W przypadku gdy wnioskodawca złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, w tym

oświadczeń, podmiot realizujący świadczenie dobry start przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

W przypadku wystąpienia zmian mających wpływ na prawo do świadczenia dobry start osoba ubiegająca się o świadczenie dobry start jest obowiązana do niezwłocznego powiadomienia o tym organu właściwego wypłacającego to świadczenie. Osoby otrzymujące świadczenie dobry start, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe są obowiązane do udzielania, na żądanie organu właściwego, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia dobry start.

Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia dobry start są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku do dnia 30 listopada danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lipca danego roku do dnia 30 listopada danego roku. Wnioski złożone po upływie tego terminu pozostawia się bez rozpatrzenia.

Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia dobry start, świadczenie przysługuje, jeżeli w ww. okresie toczyło się postępowanie o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności.

Ustalenie prawa do świadczenia dobry start oraz wypłata przysługującego świadczenia następuje w terminie 2 miesięcy, licząc od dnia złożenia wniosku wraz z dokumentami, przy czym w przypadku wniosków o ustalenie prawa do świadczenia dobry start złożonych wraz z dokumentami w lipcu lub sierpniu ustalenie prawa do świadczenia dobry start oraz wypłata przysługującego świadczenia następuje nie później niż do dnia 30 września.

Zgodnie § 33 rozporządzenia realizacja programu dobry start przez gminę jest zadaniem z zakresu administracji rządowej. Świadczenie dobry start, w tym koszty jego obsługi, są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Koszt realizacji programu przez gminę wynosi 10 zł za jedno dziecko albo jedną osobę uczącą się, na które ustalane jest prawo do świadczenia dobry start. Na wynagrodzenia i inne środki dla osób realizujących zadania związane z realizacją programu, gmina przeznaczona nie mniej niż 80% dotacji otrzymanej na koszty realizacji programu. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń dobry start w trakcie danego roku budżetowego nie mają wpływu na wysokość kosztów realizacji programu dobry start.

Z danych przekazanych przez GOPS w Krzeszycach w sprawozdaniu DS.IX.4.2018 do dnia 30 września 2018r. złożonych było 400 wniosków. Rozpatrzono na ten dzień prawie wszystkie złożone wnioski - 394. Jak wykazuje jednostka w ww. sprawozdaniu na 567 przyznanych świadczeń Dobry start do 30 września 2018r. wypłacono 561 świadczeń, łącznie na kwotę 168.300 zł. Zestawiając te dane z informacją o planowanej przez gminę liczbie dzieci, na które przyznane będzie świadczenie Dobry start da to obraz stopnia realizacji Programu przez GOPS w Krzeszycach. Z danych ujętych w sprawozdaniu „Dobry Start - BUDŻET 2018” na 08 października 2018r. wynika, że wg szacunków gminy liczba dzieci, którym może być przyznane świadczenie wynosi 573. Łącznie gmina zaplanowała na wypłaty świadczeń 171.900 zł. Zatem GOPS w Krzeszycach do 30 września 2018r. wypłacił świadczenie Dobry start dla prawie 99% dzieci i młodzieży w wieku 7-24 lata mieszkających na terenie gminy, którzy są w ocenie organu potencjalnymi beneficjentami świadczenia.

Podczas kontroli poddano analizie losowo wybraną dokumentację 18 postępowań dotyczących świadczeniobiorców, którym przyznano świadczenie Dobry start (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrolę w 2018r.). Stwierdzono, iż poddane analizie postępowania Ośrodek rozpatrzył w pełni pozytywnie. 15 na 18 wniosków

złożono w formie papierowej. W aktach spraw znajdują się wypełnione wnioski, a informację o przyznaniu świadczenia Dobry start zostały przesłane pocztą elektroniczną. Jak ustalono w trakcie kontroli pracownik i kierownik GOPS w Krzeszycach posiadają upoważnienie Wójta Gminy wydane zgodnie z § 8 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego Programu „Dobry start” (Dz.U. 2018 poz. 1061). Upoważnienia uprawniają do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia Dobry start, a także do wydawania rozstrzygnięć i przekazywania informacji o przyznaniu świadczenia, a w przypadku upoważnienia kierownika GOPS Krzeszyce, również do wydawania decyzji w tym zakresie.

W toku kontroli ustalono, iż w 16 przypadkach przyznano świadczenie Dobry start na jedno dziecko, w 1 przypadku na dwoje dzieci i w 1 przypadku na troje dzieci. Łącznie przyznano świadczenie dla 21 dzieci, w tym dla uczniów szkoły podstawowej – 12, dotychczasowego gimnazjum - 4 dzieci, szkoły ponadgimnazjalnej – 2, technikum - 2 i ponadpodstawowej 1. W jednym ze skontrolowanych przypadków przyznano świadczenie dla osoby niepełnosprawnej. Świadczenia Dobry start, w kontrolowanych przypadkach, przyznano dla 2 dzieci w wieku 7 lat, i odpowiednio: dla 1 – w wieku 8 lat, 3 – w wieku 9 lat, 2 – w wieku 10 lat, 2 – w wieku 11 lat, 1 – w wieku 12 lat, 1 w wieku 14 lat, 4 - w wieku 15 lat, 2 – wieku 4 – w wieku 17 lat, 2 – w wieku 18 lat i 1 – w wieku 19 lat.

Wnioski poddane kontroli, o świadczenie Dobry start wpływały w sierpniu i we wrześniu 2018r. Rozpatrzenie wniosków następowało w tym samym dniu lub dnia następnego po dniu złożenia wniosku. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszycach, we wszystkich skontrolowanych przypadkach przyznał świadczenia Dobry start zgodnie z obowiązującymi przepisami.

5. Prawdliwość sporządzania sprawozdawczości.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nałożył na organy realizujące zadania wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, obowiązek sporządzania krótkookresowych, syntetycznych sprawozdań z bieżącej realizacji sprawozdań z realizacji programu.

Sprawozdania dotyczą:

- liczby złożonych wniosków ogółem, w tym liczbę wniosków w formie papierowej,
- liczby rozpatrzonych wniosków, w tym w pełni rozpatrzonych pozytywnie,
- liczby przyznanych świadczeń,
- liczby wypłaconych świadczeń, w tym w ramach sprawowania przez rodziców opieki naprzemiennej,
- poniesione z dotacji celowej z budżetu państwa wydatki na wypłatę świadczenia dobry start.

Od początku funkcjonowania programu „Dobry start” jednostki realizujące Program obowiązane były do przekazywania sprawozdań rzeczowo – finansowych za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej w terminach określonych przez MRPiPS.

Podczas kontroli analizie poddano sprawozdanie o symbolu DS.X.2.2018 zamieszczone w CAS z danym sporządzanymi na dzień 31 października 2018r. z terminem przekazania dla gmin do 05 listopada 2018r. Z historii zmian sprawozdania, wynika że GOPS w Krzeszycach przekazał przedmiotowe sprawozdanie za pośrednictwem CAS 05 listopada 2018r. o godz. 08:58. Dane przedstawione w sprawozdaniu przesłanym 05 listopada 2018r. w trakcie kontroli zostały poddane analizie w zestawieniu z przedłożonymi raportami – rejestrami złożonych wniosków o ustalenie prawa do świadczenia Dobry start, a także raportem wniosków rozpatrzonych pozytywnie za okres: 01.07.2018 – 31.10.2018. W sprawozdaniu jednostka kontrolowana podała, że na 31 października 2018r. złożono 406 wniosków, a liczba rozpatrzonych wniosków o ustalenie prawa do świadczenia Dobry

Start wynosi 404 – co potwierdza raport - rejestr wniosków sporządzony na prośbę kontrolujących. Jak wynika z wyjaśnienia kierownika GOPS w Krzeszycach różnica o 2 szt. w liczbie wniosków wygenerowanych a wykazanych w sprawozdaniu wynika z tego, iż 1 wniosek został pozostawiony bez rozpatrzenia, a drugi wniosek został złożony podwójnie.

Z powyższej analizy sprawozdania sporządzonego na dzień 31 października 2018r. wynika, że jednostka kontrolowana rzetelnie, prawidłowo i terminowo sporządziła sprawozdanie z realizacji programu Dobry start. Wątpliwości kontrolujących dotyczące różnicy o 2 szt. liczby złożonych i rozpatrzonych wniosków zostały wyjaśnione w trakcie postępowania kontrolnego.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – w toku kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów prawa w zakresie przyznawania świadczeń wychowawczych i świadczeń Dobry start.
- rzetelność – na podstawie skontrolowanej dokumentacji stwierdzono, iż kontrolowane zadania były realizowane w sposób rzetelny. Świadczenia wychowawcze i świadczenia Dobry start przyznawane i wypłacane były zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Kontrola w zakresie zasadności przyznawania świadczeń wychowawczych dla osób samotnie wychowujących dziecko, terminowości przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych w okresie od 1 października 2018r. do 11 grudnia 2018r. oraz zasadności przyznawania świadczenia Dobry start i prawidłowości sporządzania sprawozdawczości w okresie od 1 lipca 2018r. do 11 grudnia 2018r. nie wykazała uchybień.

Kontrolowane zadania oceniono pozytywnie.

Wobec przedstawionej oceny dotyczącej realizacji zadań w zakresie objętym kontrolą, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Wojciech Perczak
Wicewojewoda Lubuski

Otrzymują: Wójt Gminy Krzeszyce